

Zeister oplegnotitie bij ruimtelijk-economische koers U10 dd november 2017

Duiding van verhouding tussen lokale beleidskaders en ruimtelijk-economische koers U10

De ruimtelijk-economische koers U10 is een integrale koers, met oog voor niet alleen ruimte en economie 'sec', maar ook voor relevante aanpalende thema's. Op (bijna) al deze thema's hebben we al lokaal of regionaal beleid. De vraag is nu hoe de regionale koers zich verhoudt tot de lokale beleidskaders. In het navolgende deel volgt per beleidsonderwerp de volgende analyse:

- In hoeverre sluit de regionale koers aan bij het lokale beleid?
- Waar zien we kansen?
- Wat zijn aandachtspunten?

De thema's zijn:

- 1) Ruimte (inclusief wonen)
- 2) Economie
- 3) Mobiliteit
- 4) Duurzaamheid
- 5) Sociaal domein

1. RUIMTE

In hoeverre sluit de regionale koers aan bij het lokale beleid?

De Structuurvisie gemeente Zeist 2020 gaat uit van 4 kernwaardes: natuur en landschap, cultuurhistorie, duurzaam en zorgzaam en de kwaliteit van vijf kernen met een eigen identiteit. Deze kernwaardes zijn uitgebouwd naar tien hoofdkeuzes : kwaliteit, groen versterken, verleden zichtbaar maken, ervaren en gebruiken (recreatie), kracht van wijken, buurten en kernen, leefomgeving en milieu : onderzoek overkapping zone A28 (inmiddels achterhaald), beter bereikbaar, bouwen en wonen : maatwerk en kwaliteit voorop, centrum aantrekkelijk, economisch gezond en duurzaam, van visie naar uitvoering (actieve regie met vroegtijdig betrekken burgers). Op hoofdlijnen passen deze waardes ook binnen de ruimtelijk-economische koers U10. Bij de concrete vertaling naar projecten zullen we moeten beoordelen waar we vanuit Zeist bij aan willen/kunnen sluiten, en waarbij niet.

De gekozen koers in U10 verband is groen en gezond stedelijk leven en gaat uit van groeien, met voorrang op binnenstedelijke locaties. Verwacht wordt dat de vraag naar 75.000 woningen binnenstedelijk kan worden opgelost. De U16 wil inzetten op knooppuntontwikkeling, minder monofunctionele bedrijventerreinen, hoogwaardige openbare ruimte, anticipatie op klimaatverandering. Concreet wordt ingezet op de regio als ontmoetingsplaats, binnenstedelijk en binnen dorps bouwen, transformeren van de gebouwde omgeving, A12 zone als ontwikkelzone, voor openbare ruimte en parken die ontmoeting mogelijk maken en verbinden stad en land om gezamenlijk een bijdrage te kunnen leveren aan de gekozen koers : *healthy urban living*.

Specifiek: wonen

In de structuurvisie Zeist 2020 hebben we vastgelegd dat Zeist een kwalitatief aantrekkelijke woongemeente is, met veel groen, voorzieningen en monumenten. We zoeken naar manieren om de vitaliteit in onze wijken en buurten te versterken. Eén van de instrumenten hiervoor is het toevoegen van nieuwbouw. Hierbij is kwaliteit leidend en sturen we niet op harde aantallen.

Nieuw is de concrete vertaling naar 75.000 extra woningen als ambitie in 2040. Dit past in zekere zin wel bij de Woonvisie waar ook uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen wordt voorzien en bij de versnelde woonopgave van de gemeente Zeist. Het is aan de gemeenten onderling om afspraken te maken over realisatie van de woningopgave. In dat opzicht zijn er ook kansen (zie hierna).

Op dit moment zijn er in Zeist verschillende plannen in uitvoering of in voorbereiding die de kwaliteit en vitaliteit van de woonomgeving moeten versterken. Zo werken we in Kerckebosch aan vernieuwing van de wijk, is in Zeist-West het wijkje Platanenhof in plaats van kantoren gekomen en wordt in het kader van Hart van de Heuvelrug de wijk Sterrenberg (Huis ter Heide) gerealiseerd. Met al deze plannen verwachten we te kunnen voldoen aan de vastgestelde aantallen van de Provinciale Structuurvisie (ongeveer 2.200 nieuwbouwwoningen in de jaren 2013-2028). NB De regionale koers gaat weliswaar over de periode tot en met 2040, maar over de planning voor 2028-20240 valt op dit moment nog niet veel te zeggen.

Woonvisie Zeist

We zien dat de druk op de woningmarkt groot blijft. Dit heeft gevolgen voor de kansen van mensen met een laag of middeninkomen. Daarom is het nodig om juist voor deze groep, zoals starters en jonge gezinnen voldoende kansen te blijven bieden. Juist door deze doelgroepen te faciliteren, blijft er voldoende draagvlak voor voorzieningen (sport, onderwijs, detailhandel) en blijft Zeist een aantrekkelijke gemeente. Nieuwbouw trekt vooral de groep jonge gezinnen aan. Wanneer er weinig nieuwbouw wordt toegevoegd, zal de bevolking relatief sterker vergrijzen. Goed evenwicht tussen voldoende nieuwbouw om jonge huishoudens aan te trekken en behoud van de kernkwaliteiten van Zeist is een belangrijk uitgangspunt.

De woningmarkt moet een afspiegeling zijn van de samenleving, met kansen voor diverse doelgroepen, ongeacht inkomen, leeftijd of huishoudenssituatie. Hierdoor blijven wijken vitaal en is er voldoende draagvlak voor voorzieningen. In ons beleid richten we ons op vitale wijken en buurten met een diverse samenstelling van de bevolking. Nieuwe ontwikkelingen dienen zich hierbij aan te sluiten. De eigenheid van wijken is hierbij belangrijk, waarbij we door behoud van de eigen identiteit van wijken ook zorgen voor diversiteit in woonmilieus. Daarnaast is er een grote behoefte aan meer flexibiliteit en innovatie bij wonen. Jarenlang is er gedacht vanuit traditionele woningen: voldoende groot voor gezinnen en het liefst met een tuintje. Die vraag is er nog steeds. Maar aan de andere kant is er ook vraag naar andere oplossingen. Mensen die snel woonruimte nodig hebben, zoeken vooral een dak boven het hoofd. Dat mag best iets kleiner zijn, als het maar betaalbaar is. Ook zien we de huishoudenssamenstelling veranderen en wordt de helft van de woningen door één persoon bewoond. Dat vraagt om andere oplossingen. Onze huidige voorraad is hier onvoldoende op ingericht.

Diversiteit, flexibiliteit en creativiteit zijn sleutelwoorden. Het creatieve zien we ook in het faciliteren van nieuwe initiatieven en anticiperen op nieuwe woonbehoeften in de samenleving. We denken hierbij aan voorbeelden van combinaties wonen en zorg, gemengd wonen van diverse doelgroepen (zoals jong en oud, hulp vragend en hulp biedend) en tijdelijke oplossingen in bijvoorbeeld leegstaande kantoorgebouwen.

Waar zien we kansen?

Kansen zien we voor Zeist bij de ontwikkeling van knooppunten : hierbij kan aangesloten worden bij de ambitieuze doorontwikkeling van het stationsgebied Driebergen Zeist. Deze wordt door de Ruimtelijke economische Koers ondersteund. De aandacht die gevraagd wordt voor een kwalitatief goede openbare ruimte en parken biedt kansen voor de doorontwikkeling van kernen en groenvoorzieningen.

Specifiek: wonen

Wonen gaat niet alleen over stenen, maar over prettig wonen in buurten en wijken. Kijkend naar de toekomst zien we in wijken met veel sociale huur, steeds meer kwetsbare doelgroepen wonen: uitstroom uit GGZ, beschermd wonen, statushouders, lage inkomens. Door in te zetten op 'healthy urban living' kunnen we oog hebben voor de behoefte binnen wijken en de ruimte die er is om aanvullende woningbouw te ontwikkelen. Maar ook inzetten op welzijn en zorg.

Een kans is ook dat de regionale woningbehoefte niet procentueel verdeeld hoeft te worden over de gemeenten. Sommige gemeenten hebben meer mogelijkheden om woningen toe te voegen op locaties dan andere. Zeist heeft weinig eigen grondbezit en moet het vooral van (vaak meer complexe) binnenstedelijke ontwikkelingen hebben. Andere gemeenten hebben wellicht meer grond in eigendom wat kansen biedt. Ook biedt het keuzes voor woonmilieus: zetten we in op meer stedelijke woonmilieus met hoge woningdichtheden of meer op kwaliteit en groen in de nieuwe wijken (wat Zeist doet). Die keuze is aan de gemeenten zelf en gemeenten kunnen hierin complementair zijn.

Wat zijn aandachtspunten?

De keuze voor binnenstedelijk bouwen sluit aan bij de keuze van de Structuurvisie voor versterken en groen. Ook kan dit de identiteit van wijken, buurten en kernen versterken. Zaak is dan wel de goede balans te bewaken tussen bouwen en versterken van de identiteit. Niet iedere binnenstedelijke bebouwing past hierbij.

Specifiek: wonen

Van dwang is momenteel geen sprake. Zaak is dat dit zo blijft en dat we in de regio wijzen op de stringente ecologische hoofdstructuur waarin Zeist gevat is en op de keuze van Zeist voor verbeteren van kwaliteit en kernen, maar niet ten koste van de Zeister kernwaarden.

4.2 ECONOMIE

In hoeverre sluit de regionale koers aan bij het lokale beleid?

Tegelijkertijd met dit voorstel ontvangt u het voorstel voor het lokale economische kompas. Daaruit blijkt dat de lokale en regionale koers in dezelfde lijn liggen. Zoals op blz 14 van het kompas beschreven, zien we kansen de regionale samenwerking nog verder te benutten. Nieuw is dat de regionale koers niet uitgaat van concurrentie maar complementariteit. Dat betekent anders naar lokale economische ontwikkelingen kijken. Voorheen lag de nadruk op onderscheid tussen gemeenten vanuit een concurrentiegedachte, 'beter zijn dan je buurgemeenten'. Zeist kan van deze koers méér gebruik maken door zich te profileren als groene, gezonde gemeente waar voor bedrijven in zorg- en IT en specialistische zakelijke diensten de rode loper wordt uitgelegd. We behouden ons bijzondere profiel als Parel in de Stichtse Lustwarande.

Waar zien we kansen?

Voor Zeist is dat het benutten van kansen in speerpuntsectoren als Health & Life Sciences, Financiële en Zakelijke dienstverlening, ICT en Vrijtijdseconomie. Andere mogelijkheden om de kansen in de speerpuntsectoren beter te benutten zijn het stimuleren van proeftuinen voor nieuwe zorgconcepten / ketensamenwerking¹ en het koppelen van MKB aan grotere bedrijven en organisaties. Ook is het

---

¹ Een concreet voorbeeld is het initiatief van gemeente en GSK om samen met zorgpartijen mogelijkheden voor innovatie in de zorgketen te verkennen. Doel is betaalbaarheid van de zorg te borgen en de patiënt beter te kunnen bedienen. Dit draagt bij aan het welbevinden van de burgers in Zeist.

belangrijk om aan te haken bij de uitwerking van regionale initiatieven op het gebied van gezondheid, zorg & Life Sciences. Daarmee sluiten we aan op de regionale thema's 'groen en gezond'.

Kansen liggen er ook op het gebied van detailhandel. Doordat samenwerkingsafspraken tussen regiogemeenten zijn gemaakt op het gebied van detailhandel, zien de U10 gemeenten elkaar minder als concurrenten. Ook lokale detailhandelontwikkelingen zijn meer dan ooit gericht op complementariteit.

Verder blijven we verkennen op welke wijze wij kunnen profiteren van de nabijheid van het Utrecht Science Park. Dit betreft bijvoorbeeld het huisvesten van individuele bedrijven die momenteel niet op het USP geaccommodeerd kunnen worden. Verder kan het station Driebergen/Zeist benut worden als toegangspoort tot het USP om Utrecht Centraal te ontlasten.

Wat zijn aandachtspunten?

De markt laat zich niet gemakkelijk beïnvloeden of regeren door koersen en regionale afspraken. Er moet daarom altijd rekening gehouden worden met marktontwikkelingen die voor de ene regiogemeente gunstiger kunnen uitpakken dan voor andere. Waar wonen/werken/mobiliteit en groen op gespannen voet staan, zoeken we innovatieve mogelijkheden in *smart mobility* en schone energie.

3. MOBILITEIT

In hoeverre sluit de regionale koers aan bij het lokale beleid?

Een van de zes toekomstbeelden van de ruimtelijk-economische koers U10 is: we geven voorrang aan duurzame mobiliteit. Dat betekent: "Het toenemende belang van ontmoeten en interactie en de regionalisering van de economie leiden tot een toenemend aantal verplaatsingen. Dat komt nog bovenop de mobiliteitsgroei die het gevolg is van bevolkingsgroei en de toenemende populariteit van de stad. Deze ontwikkelingen maken een systeemsprong in de afwikkeling van de mobiliteit noodzakelijk, met name op plekken waar de stedelijke massa en/of drukte toeneemt." (blz 43). Daarbij zoeken we in de regio naar een nieuwe balans tussen bereikbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.

We kiezen voluit voor de verbetering van de bereikbaarheid, omdat dit één van de kernkwaliteiten is van de regio, de ontmoetingsplaats van Nederland. We kiezen ook voor een duurzaam en slim regionaal mobiliteitssysteem:

- Een slim mobiliteitsnetwerk: flexibel, betrouwbaar, comfortabel.
- Een opgeschaald regionaal fietsnetwerk.
- Mobiliteitsmanagement, in combinatie met optimalisatie van het verkeersnetwerk.
- Verbeterde faciliteiten voor elektrisch vervoer, zowel voor fiets, OV als auto.

De lokale kaders voor mobiliteit liggen – behalve in de al genoemde Structuurvisie – in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2014-2023 (GVVP). Dit GVVP is destijds geactualiseerd binnen de landelijke, regionale en lokale kaders en ontwikkelingen, waarbij duidelijk aandacht wordt besteed aan de thema's duurzaamheid, veiligheid en bereikbaarheid. Het gaat daarbij om uitgangspunten voor fiets, openbaar vervoer, slim werken slim reizen, duurzaam vervoer en de wegencategorisering. Het GVVP gaat uit van de 3 M'en: mens, milieu en meerwaarde. De ambitie is om een duurzaam evenwicht te bereiken tussen deze drie M'en. Het liefst op zodanige wijze dat er win-win-win-situaties ontstaan.

De ruimtelijk-economische koers U10 is op het gebied van mobiliteit weinig anders dan ons eigen beleid. Het enige verschil is dat de koers duidelijke richtingen aangeeft, deze zijn binnen Zeist niet zo helder geformuleerd. Denk hierbij aan de keuze voor een systeemsprong in de bereikbaarheid waarbij vooral in de stad het openbaar vervoer en fiets een duidelijke voorrangpositie krijgt ten opzichte van het autogebruik. Wij stimuleren in Zeist ook wel het gebruik van openbaar vervoer en fiets, maar dat haalt het niet bij systeemsprong-ontwikkelingen. Bovendien zal de auto op plekken met minder massa – zoals ook in Zeist – een rol blijven spelen.

Waar zien we kansen?

Voor Zeist zijn er veel kansen, de grootste is dat we bereikbaar zijn en blijven. We sluiten maximaal aan op de volgende thema's:

- Bereikbaarheid van Zeist om ook als ontmoetingsplaats van Nederland te dienen. Bijvoorbeeld door een betere verbinding met het USP (zie ook: aandachtpunten).
- Voorrang aan het gebruik van openbaar vervoer en fiets en omdat Zeist een minder grote massa heeft dan natuurlijk de buurgemeente Utrecht blijft er ook aandacht voor de auto.
- Stimuleren van verduurzaming, waarbij naast het openbaar vervoer en fiets ook aandacht wordt besteed aan het elektrische vervoer en 'smart mobility'.

Met de inzet op een systeemsprong in de bereikbaarheid wordt bevestigd dat bij groen en gezond stedelijk leven het concept 'smart mobility' (slimme mobiliteit) een belangrijke rol speelt. Vooral in de (binnen)stedelijke omgeving gaat het niet alleen om voorrang voor OV en fiets, maar ook om slimme nieuwe verbindingen. Dit vraagt grote investeringen en betrokkenheid van vele partijen, waaronder Rijk en provincie. Om dit alles ook financieel mogelijk te maken mogen we de kans niet voorbij laten gaan om ook deel te nemen aan de gezamenlijke lobby naar het Rijk (MIRT). Het helpt dat de regio U10 nu haar koers ook op dit punt gezamenlijk afspreekt, omdat dit vertrouwen geeft aan partijen als provincie en Rijk dat de gemeenten in de regio samenwerken.

Wat zijn aandachtpunten?

Het wegnen van Zeist gaat dichtslippen als we niets doen aan de bereikbaarheid van mensen die in Zeist wonen, werken en recreëren. Zeist wordt minder interessant voor (grote) bedrijven om te blijven of zich hier te vestigen als we niet goed bereikbaar zijn. Dat betekent in elk geval dat de ontwikkeling van het knooppunt Driebergen-Zeist van belang is. Het behoud van de intercity status van het station moeten we in die context zien.

Een betere verbinding vanuit Driebergen-Zeist naar USP met openbaar vervoer is nog niet eenvoudig. Dat levert mogelijk spanning op met de huidige weginfrastructuur. Als we bijvoorbeeld hoogfrequente buslijnen willen faciliteren, dan moet dat over de huidige weginfrastructuur kunnen. Dat kan lastig worden. Wellicht is dan een andere systeemsprong nodig. Daarbij moeten we zorgvuldig omgaan met de waarden van groen, landschap en natuur, omdat die waarden nu juist zo kenmerkend en waardevol zijn voor Zeist.

4. DUURZAAMHEID

In hoeverre sluit de regionale koers aan bij het lokale beleid?

Met de ruimtelijk-economische koers U10 kiezen de gemeenten in de regio voor het opschrijven van duurzaamheids- en gezondheidsambities. De ambitie is namelijk om in 2040 de internationaal erkende regio te zijn voor life sciences, gezondheid én duurzaamheid. De ambities betreffen zowel de energietransitie als de circulaire economie. Bedrijven, organisaties en overheden werken bewust aan circulariteit: door afvalscheiding verder door te voeren, bij de gezamenlijke gemeentelijke inkoop zoveel mogelijk circulaire producten in te kopen, en bedrijven te ondersteunen bij de reorganisatie van productieketens. In de productie worden producten en diensten op een groene, duurzame manier geproduceerd en aangeboden. De U10 gemeenten zetten met de koers in op een klimaatneutraliteit door energiebesparing, energie uit lokale en hernieuwbare bronnen en aardgasloze woningen. De gemeenten kiezen ook voor duurzame (gezonde, ruimte-efficiënte) mobiliteit: we vergroten de rol van fiets, voetganger en openbaar vervoer. Op plekken met minder massa zal de auto nog steeds een belangrijke rol spelen. Waar dit zo is, worden elektrisch vervoer of innovatieve vervoerswijzen zoveel mogelijk gestimuleerd.

Deze regionale inzet op duurzaamheid past bij de lokale kaders. Begin 2017 is in Zeist het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie aangenomen, waarin de vastgestelde doelen vanuit de Brede Milieuvisie zoveel mogelijk concreet (*smart*) zijn gemaakt en vertaald naar projecten. Dit wordt via de volgende pijlers verder vorm gegeven: Pijler 1: Klimaat en energie: we gaan op weg naar een klimaatneutraal Zeist in 2030. Pijler 2: Circulaire economie: we handelen vanuit kringlopen en hergebruik, delen en gebruiken in plaats vanuit bezit. Pijler 3: Levend netwerk van natuur, landschap en cultuurhistorie: we zorgen voor een met groen dooraderd Zeist. Pijler 4: Gezonde leefomgeving en kwaliteit van leven: we zetten ons in voor een goede lucht- en waterkwaliteit, minder geluidshinder en een duurzame voedselvoorziening. Als een soort 5^e pijler is communicatie een aparte groep, gelet op het belang van het betrekken van de gehele Zeister samenleving (zowel burgers als bedrijven).

Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie Zeist

Per pijler zijn de 1^e projectvoorstellen gemaakt (voor de komende paar jaar) die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Brede Milieuvisie. Op dit moment zijn 20 projectvoorstellen geformuleerd die een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Brede Milieuvisie. Een paar voorbeelden volgen.

Overkoepelend gaat de communicatiegroep aan de slag en is een projectvoorstel ingediend om te onderzoeken wat er leeft in de samenleving rondom de Brede Milieuvisie. Uit dit onderzoek worden focusgroepen geformeerd rond de thema's die resoneren in de samenleving. Gemêleerde samenstelling van deze groepen leidt tot uiteenlopende kennis die bij elkaar komt, waardoor zicht op nieuwe oplossingen ontstaat. Omdat burgers deze oplossingen bedenken, ontstaat eigenaarschap en de wil om daar zelf aan bij te dragen. Op die manier brengen we burgers daadwerkelijk in beweging.

In pijler 1 wordt het energieplan opgesteld door en samen met de samenleving. Dit is een intensief traject, waarvan de uitkomst op dit moment onduidelijk is. Wat wel vaststaat is de doelstelling om in 2030 klimaatneutraal te zijn zeker is en dat het een forse inzet vergt van de samenleving, bedrijven en gemeente om die ambitie te realiseren.

De bedrijven worden actief benaderd en betrokken met als doel hen te ondersteunen en te stimuleren circulair te ondernemen (pijler 2), het verbruik naar beneden te brengen en duurzame energie op te wekken (pijler 1). Hiervoor zullen ook pilots worden gedaan om ervaringen mee op te doen en om van te leren.

Er zijn projecten ingediend om de luchtkwaliteit structureler te meten zodat continu zicht is en dit ook gevisualiseerd wordt met dashboards (pijler 4), de samenleving en scholen verder bewust te maken van het 'groen van Zeist' (pijler 3), en om pilots op te zetten met het delen van auto's en andere bezittingen (pijler 2).

Specifiek: nieuwbouw

Het College heeft voor de zomer 2017 beleid en ambities vastgesteld om voor Nieuwbouw energieneutraal te gaan:

- Nieuwbouwwoningen in Zeist zijn Nul-Op-de-Meter (NOM). Grotere bouwplannen (>25 woningen) halen ook een GPR-score van minimaal 8,0 (GPR versie 4.3). Alleen met goede redenen kan van deze ambities worden afgeweken. Maar altijd gelden de wettelijke eisen bouwbesluit en wordt

gebouwd zonder aardgasaansluiting. Dit past bij de regionale afspraken met de 15 U-thuis gemeenten, de NMU, EBU en HU. Dit in de aanloop naar latere opschaling naar 50.000 nul-op-de-meter woningen in de provincie Utrecht in 2020.

- Utiliteit: Op gebouwniveau energieneutraal, ofwel EPC=0,0 en minimaal een gemiddelde GPR score van 8,0 (GPR versie 4.3). Alleen met goede redenen kan van deze ambities worden afgeweken. Maar altijd gelden de wettelijke eisen bouwbesluit en worden 'erkende maatregelen' uitgevoerd. Daarnaast moet aardgasvrij worden gebouwd of ten minste voorbereid om los gekoppeld te worden van aardgas. Ook dit past in de beweging die we regionaal maken, waarbij duurzaamheidsambities worden opgeschroefd.

Specifiek: duurzame toekomst

Hoe ziet Zeist er in 2040 uit? Denk aan de volgende duurzaamheidsinitiatieven:

- Duurzame mobiliteit
  - Stimuleren van gebruik elektrische (deel)auto's (o.a. gratis parkeren (bij laden) centrum, aanschaf deelauto gemeente)
  - Inrichting openbare ruimte ivm toename elektrische fietsen (o.a. fietssnelwegen, verbrede fietspaden)
  - Flexibele parkeernormen (toekomstige bestemming parkeergarages?, dubbelbestemming parkeerplaatsen bij nieuwbouw)
  - Proef met zelfrijdend/sturend vervoer (ism PGGM/Achmea?)
- Verduurzaming sportvelden- en complexen
  - Gebruik van dynamische ledverlichting op velden
  - Verkenning naar mogelijkheden van zonnevelden
- Slimme stad
  - Zelf meten van lucht- en waterkwaliteit door inwoners
  - Inzet van sensoren en *internet of things* voor afvalcontainers, prullenbakken, fonteinen etc.

Waar zien we kansen?

Duurzaamheid houdt niet op bij de gemeentegrens. Sommige opgaven vereisen nu eenmaal een regionaal schaalniveau. Het is dus een kans én een noodzaak om samen te werken aan onder andere biodiversiteit, mobiliteit, opwekken duurzame energie, verduurzamen gebouwen van regionale zorginstellingen etc. Denk aan geothermie; in de toekomst zal warmte uit de grond worden gehaald. Dat doen we niet voor één wijk, maar op grotere schaal. Stel dat zoiets voor het USP wordt ontwikkeld dan kunnen we daar vanuit Zeist wellicht op aansluiten. Ook een mooi voorbeeld is verduurzaming van gebouwen in de zorgsector. De Green Deal Zorg hebben we vanuit Zeist aangevlogen, maar vanuit de regio wordt momenteel gekeken of het niet handiger is het regionaal aan te vliegen. Dat is bijvoorbeeld handig voor zorginstellingen die zelf ook regionaal functioneren, zoals Altrecht.

Wat zijn aandachtspunten?

Als je met 10, 12 of 16 gemeenten samenwerkt, vraagt dit overleg onderling en met de verschillende achterbannen. Vooral bij ruimtelijke investeringen (windmolens, houtcentrales) kan de realisatie spanningen opleveren, bijvoorbeeld met buurgemeenten. Het vinden van plekken waar mensen en/of natuur er weinig last van heeft, blijft lastig.

5. SOCIAAL DOMEIN

Aansluiting bij lokaal beleid

De ruimtelijk-economische koers U10 blijft enigszins van het sociaal domein vandaan, zij het dat op hoofdlijnen natuurlijk wel richtinggevende uitspraken worden gedaan: “De Utrechtse regio koerst naar een gezonde leefomgeving. We kijken verder dan de economie. Het gaat ook om geluk, gezondheid en welzijn.” (blz 19) Ook wordt gewezen op een bevolking die actief bij de samenleving betrokken is en volop participeert. Dat sluit prima aan bij ons Zeister gezondheidsbeleid en de grote nadruk die Zeist legt op participatie. Ook voor cliënten van beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt gestreefd naar een plaats in de wijk en, uitgaande van de mogelijkheden van een cliënt, zo groot mogelijke participatie aan de plaatselijke samenleving.

Wat dit laatste betreft is er een nauw verband met de afspraken over beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vanaf 2020 is elke gemeente hiervoor verantwoordelijk. De beweging van intramuraal naar extramuraal wonen gaan alle gemeenten maken. In U16 verband worden hierover afspraken gemaakt, via de Regionale Koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16. Deze koers is vastgesteld door het college en wordt in november of december voorgelegd aan de raad. In deze Koers wordt ingezet op een decentralisatie van met name beschermd wonen van intramuraal naar extramuraal. Cliënten krijgen dan grotendeels hun begeleiding thuis. Deze wordt opgeschaald naar een intramurale voorziening als hier een noodzaak voor aanwezig is.

Waar zien we kansen?

Kansen liggen in versterking van voorzieningen in de wijk, met name voor de GGZ cliënten. Ook zien we kansen op extra voorzieningen voor ouderen nu de Zeister bevolking in behoorlijke mate aan het vergrijzen is.

Wat zijn aandachtspunten?

Gemeenten, en de wijken in het bijzonder, moeten afspraken maken over het woningaanbod in de regio, dat ook voor deze doelgroep voldoende aanwezig moet zijn. Ook ligt er druk op het draagvlak en het absorptievermogen in de wijk.